

اول و آخر مردان عالم ختم به خیر

زور پارسی

یادداشتی از مجله ورزشی اکیپ فرانسه-۱۷ می ۲۰۱۴

مترجم: مهدی غفاری

دیدار و شناخت ایران گرایش همیشگی "ژرمی سویکر" بوده است. خود او درباره‌ی این علاقه و دلایل آن می‌گوید: "کتاب‌ها و فیلم‌هایی درباره‌ی ایران خوانده و دیده بودم که در آن‌ها، ایران بازنمایی بدی داشت، همین بازنمایی‌ها و توصیفات بود که مرا به عنوان خبرنگار بسیار وسوسه می‌کرد که از آن کشور بازدید کنم". حاصل سفری که "ژرمی" برای نخستین بار بالاخره در سال گذشته به ایران داشت، عکس‌ها و توصیفات این عکاس ۲۹ ساله فرانسوی است. وی در اولین نگاه، تهران را چنین توصیف می‌کند: "در تهران دو قشر در زیر یک سقف زندگی می‌کنند، که عموماً نگاه بدبینانه‌ای را به دیگری دارند؛ در شمال تهران مردمی مرفه با گرایشاتی به فرهنگ غربی می‌زیند، حال آنکه در جنوب شهر، مردمی ساکن هستند که به تصویر ما غربیان از ایران نزدیک‌اند". از قضا، "ژرمی" همین مناطق پایین شهر را برای مطالعه و بررسی خود انتخاب کرده و در همین مناطق بوده است که او مجالی ایده آل برای فهم و آشنایی زورخانه یافته است، جایی که در آن ورزش پهلوانی، که نوعی ورزش باستانی به شمار می‌رود، انجام می‌شود. ورزش پهلوانی عنوان رشته‌ای ورزشی در سنت ایرانی است که ترکیبی بی‌نظیر از ورزش و پرورش اندام را درآمیخته و به سبب همین سابقه تاریخی و سنت‌های نشت کرده در آن، در زمره میراث معنوی جهانی جای گرفته است. "ژرمی" در توصیف میزان گسترش این ورزش در میان ساکنان تهران می‌گوید، با این همه، معمولاً کسی که در شمال تهران زندگی می‌کند، هیچگاه پای به زورخانه نمی‌گذارد.

برای بررسی زورخانه و ورزش پهلوانی، "ژرمی" زورخانه‌ای را در محله‌ی امامزاده یحیی و نزدیک به بازار بزرگ تهران انتخاب کرده است که به گفته‌ی او "ساده و بی‌تجمل بوده و با عبور از خیابان به سختی می‌شد آن را دید" که در آن با عمر ساختی ۷۰ ساله، تاجران و بازاریان گاه متنفذ، قصابان، کارگران و... به هم می‌پیوندند.

او تجربه خود را از برخورد ایشان با خود چنین توصیف می‌کند که برخی به گرمی ایرانی گونه از او استقبال و پذیرایی کرده‌اند و دیگرانی با بدگمانی او را آماج

سوالاتی قرار می‌دادند که برای چه کسی کار می‌کنی؟ روزنامه نگاری؟ مسلمانی؟ پیامبر را دوست داری؟ با این حال او می‌افزاید حتی اینان نیز عموماً به مهربانی او را پذیرفته و به او خوش آمد می‌گفته‌اند.

ریشه‌های تاریخی ورزش پهلوانی

دشوار بتوان ریشه ورزش پهلوانی را باز شناخت. "ژرمی" معتقد است که این ورزش را می‌توان به حدود ۲۵۰ قبل از میلاد مسیح متعلق دانست که البته فرم و نام دیگری داشته است که ورزشی رزمی بوده و نوعی کشتی به شمار می‌رفته است، حال آنکه در ورزش پهلوانی با فرم امروزی خود، تماسی فیزیکی میان ورزشکاران وجود ندارد و از مبارزه دو حریف در آن خبری نیست. با این همه غالباً پهلوانان در کنار ورزش پهلوانی به کشتی نیز می‌پردازند و میان این دو ورزش پیوندی بسیار است.

به عنوان نمونه، "غلام رضا تختی"، کشتی گیر ایرانی و قهرمان ملی که در المپیک ملبورن ۱۹۵۶ صاحب مدال طلای جهانی نیز شد، از طرفداران و پیوستگان زورخانه و ورزش پهلوانی بوده است.

تمرینات ورزشی معمولاً ۲ ساعت به طول می‌انجامد که برای شرکت در آن پولی پرداخت نمی‌شود و هر کس، به هر میزان که تمایل دارد برای تشکر از مرشد زورخانه، مبلغی پیشکش می‌کند.

فضای زورخانه بسیار آرامش بخش و با صفاست. ورزشکاران از کار روزانه بازگشته، برای استراحت خود به زورخانه می‌آیند و پس از سلام و ادب به مرشد، با نوشیدن چای، از اخبار و احوال کار یکدیگر جويا می‌شوند.

یکی از موضوعات گفت‌وگوی ورزشکاران در ایران مذهبی و شیعی مذهب درباره دین است. "ژرمی" در این باره می‌گوید: "زورخانه مکانی مذهبی است، زیرا محل آمد و شد مردم پایین شهر است، با این حال ابداً نمی‌توان آن را پایگاه و جایگاه متعصبان مذهبی دانست". ورزشکاران در آنجا فروتنی، شجاعت، فتوت و استواری می‌آموزند.

در گود

با سجده‌ی جمعی، مرشد از درگاه خداوند و پیشگاه پیامبر به خاطر سلامتی شرکت کنندگان شکر می‌گزارد و سپس آیاتی از قرآن و یا اشعاری از حافظ را قرائت می‌کند. او اشاره می‌کند که شعر در جامعه‌ی ایرانی جایگاهی مهم دارد و همین شعر است که دو طبقه ساکن در تهران را به یکدیگر پیوند می‌زند.

فرش ایرانی گرمابخش فضای داخلی زورخانه است و تمرینات ورزشی درون گودالی ۸ ضلعی اجرا می‌شود. این تمرینات متنوع بخش‌هایی از این قبیل را در بر می‌گیرد: برداشتن سپرهایی ۲۰ تا ۴۰ کیلویی از زمین، اجرای حرکات موزون چرخشی، شنا به وسیله تخته‌های چوبی، به دست گرفتن میله‌های قطور چوبی و همچنین هلال‌هایی آهنین که حلقه‌هایی فلزی آن را در بر گرفته و حرکت آنها صدایی از فلز ایجاد می‌کند.

"ژرمی" در توصیف مفهوم زورخانه چنین خلاصه می‌کند که: "با این همه، در آن میان هیچ نوعی از مبارزه طلبی میان ورزشکاران به چشم نمی‌خورد و آنچه هست این است که مردم زورخانه گرد هم آمده و ورزش می‌کنند."

در آخر

با پایان یافتن تمرینات، ورزشکاران در پناه عکس‌هایی از مکان‌های مذهبی، از درگاه خداوند می‌خواهند که به بی‌پناهان، پناه داده و به خانواده آن‌ها برکت عنایت کند و برای سربلندی کشور نیز دعا می‌کنند.

آینده ورزش ملی

ورزش پهلوانی که ورزش ملی ایرانی به شمار می‌آید در مسیر زوال است. بر اساس داوری "ژرمی"، گرایش به این ورزش در میان جوانان ایرانی کم‌رنگ شده و ورزش‌هایی چون فوتبال و کشتی جای آن را گرفته‌است.

Pahlevoon.ir

Pahlevoon.ir@gmail.com
Facebook.com/pahlevoon.ir